

27 อ.ค. 2537

ดนตรีของคนตาบอดในประเทศไทย : การเรียนรู้และการประกอบอาชีพ

MUSIC OF THE BLIND IN THAILAND : LEARNING AND PRACTICE

อภินันทนาการ

จาก

" ปิ่นกวีตามทหทัยสย ม. มหิดล "

พระชัย ลีสัมบูรณ์ผล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำรงหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2536

ชื่อวิทยานิพนธ์	ดนตรีของคนตาบอดในประเทศไทย : การเรียนรู้และการประกอบอาชีพ
ผู้วิจัย	พีระชัย ลีสัมบูรณ์ผล
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	พูนพิศ อมาตยกุล, M.D., M.A. สุกรี เจริญสุข, M.M.E., D.A. ภัททิยา ยิมเรวัต, Docteur de l'EHESS ดวงพร คำบุญวัฒน์, นศ.บ., M.A.
วันที่สำเร็จการศึกษา	9 ธันวาคม พ.ศ. 2536

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชีวิต วิธีการเรียนรู้ดนตรีและการใช้ดนตรีเพื่อการประกอบอาชีพของคนตาบอดในประเทศไทย ซึ่งไม่เคยมีการศึกษารายละเอียดในเรื่องนี้มาก่อน การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยทางมานุษยวิทยา ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพใช้ข้อมูลภาคสนามจากการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ผู้ที่มีประสบการณ์ เช่น ครูผู้สอนดนตรี นักเรียนตาบอด นักดนตรีตาบอดทั้งที่เป็นนักดนตรีอาชีพ และกลุ่มนักดนตรีสมัครใจ จำนวน 30 คน โดยกำหนดขอบเขตเฉพาะกลุ่มนักดนตรีตาบอดที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาพบว่า วิธีการเรียนรู้ทางดนตรีของคนตาบอดแบ่งเป็น 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้อย่างเป็นระบบในสถานศึกษา วิธีการเรียนด้วยตนเองจากประสบการณ์ ผู้เรียนอาศัยการฟัง และการถ่ายทอดวิธีการจากเพื่อน หรือญาติมิตรซึ่งฝึกหัดกันเองอย่างไม่มีระบบที่แน่นอน จนสามารถบรรเลงและขับร้องได้ด้วยปฏิภาณ ความชำนาญ นักดนตรีตาบอดจำนวนมากเรียนดนตรีด้วยวิธีนี้ เนื่องจากขาดโอกาสได้เข้าเรียนดนตรีในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการเรียนอย่างมีระบบ

การเรียนอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา คนตาบอดจะได้รับการฝึกหัดดนตรีตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ซึ่งใช้หลักสูตรของคนปกติ แต่มีการปรับให้เหมาะสมกับคนตาบอดเฉพาะบางกรณี เช่น ใช้อักษรเบรลล์ในการเขียนโน้ตดนตรี การเรียนวิชาดนตรี

ทางโรงเรียนให้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และจัดสอนเป็นกิจกรรมเสริมให้แก่ผู้ที่สนใจเรียนเป็นพิเศษ แต่ยังไม่มียังโรงเรียนแห่งใดสอนดนตรีอย่างเอาจริงจริงจังจนถึงระดับที่จะใช้ประกอบอาชีพโดยตรง

จากการสัมภาษณ์นักดนตรีตาบอด พบว่า คนตาบอดใช้ดนตรีเป็นเพื่อนคลายเหงาในยามที่อยู่ตามลำพัง ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน และเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ แต่มีคนตาบอดจำนวนน้อยมากที่ใช้ดนตรีเป็นอาชีพหลักอย่างแท้จริง เนื่องจากคนตาบอดส่วนใหญ่มิสามารถเล่นดนตรีได้คุณภาพถึงระดับที่ทำให้ได้รับความสนใจ และยกย่องจากบุคคลทั่วไป ทั้งนี้เพราะขาดครูสอนดนตรี ขาดทักษะความชำนาญ ขาดเทคนิคการบรรเลง และขาดความรู้ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาความสามารถทางดนตรี

การที่จะพัฒนาคนตาบอดให้ได้เรียนดนตรีจนสามารถนำความรู้ ทักษะทางดนตรีมาใช้ในการประกอบอาชีพจนถึงขั้นได้รับความนิยมนจากบุคคลทั่วไป จำเป็นต้องให้ออกาสคนตาบอดได้เรียนดนตรีในสถานศึกษาโดยมีการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและฝึกหัดดนตรี สนับสนุนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนดนตรีให้เพียงพอ สร้างครูดนตรีที่มีความรู้ ความสามารถด้านการสอนดนตรีเพื่อคนตาบอด สนับสนุนให้นักดนตรีมีโอกาสได้แสดงความสามารถ เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีทั้งในกลุ่มคนส่วยตาบอดและคนตาบอด และเพื่อให้นักตาบอดสามารถนำความรู้ทางดนตรีมาใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Thesis Title Music of the Blind in Thailand :
Learning and Practice.

Name Peerachai Leesomboonphol

Degree Master of Arts (Cultural Studies)

Thesis Supervisory Committee

Poonpit Amatyakul, M.D., M.A.

Sugree Charoensook, M.M.E., D.A.

Pattiya Jimreivat, Docteur de l'EHESS

Duangporn Kumnoonwat, B.A., M.A.

Date of Graduation 9 December B.E. 2536 (1993)

ABSTRACT

Some blind people in Thailand utilize music either as their main primary and secondary job. Others utilize it to earn their income as minstrel beggars. This study was conducted in order to investigate several questions concerning the blind and their music activity : how they learn music, how they utilize music in daily life, and what problems they have while studying music and working.

The methodology use was anthropological research of the qualitative type. This study collected data from the field by using observation, interviews with experienced persons such as, music instructors, blind students, and blind musicians. The population sample is limit only to blind musicians who resided in Bangkok.

The results of the study shows that, most blind have two ways of learning music : learning by themselves or learning in schools. The self-taught learn by listening and imitating their friends or relatives. Although these self taught blind musicians have practiced

unsystematically by virtue of their own resources, they are able to play music and sing.

Most of the blind are self-taught musicians because they had no opportunity to attend the school where they could have learned music systematically.

To learn music systematically in school the blind could practice according to the curriculums which are licensed by the Ministry of Education. These curriculums are the same for sighted persons, but have been adapted for the blind such as the use of the braille music notation. Music has been taught in school as an extra-activity for student who interested in this subject. However, music has not been taught in school to such an extent that students could utilize it to become professional musicians.

The blind in Thailand think of music as their friend, regarding it as part of their daily life and as a tool to earn their living. However, music has not actually been their main profession because most of the blind could not play music well enough to receive recognition and admiration from the general public. The quality of their music has been low because of their lack of instructors, skills and technique.

In order to develop successful blind musicians whose knowledge and skills are sufficient to allow them to earn a living, we need to provide assistance in several areas. We need to give them the opportunity to learn music in school, support them with plenty of music materials and instruments and provide good music instructors. Blind musicians should also have the opportunity to demonstrate their ability in public concerts to promote more understanding and recognition for them in society.